

Spis treści

CZĘŚĆ I. PODSTAWOWE WIADOMOŚCI O KONTROLI I OCENIE

Uwagi wstępne. Sprawdzanie umiejętności uczniów dawniej i dziś	7
Rozdział 1. ZAGADNIENIA KONTROLI I OCENY W NAUCZANIU JĘZYKÓW OBCYCH	8
1. Kłopoty z kontrolą i oceną	8
2. Kiedy i po co sprawdzamy umiejętności uczniów? Funkcje kontroli	11
3. Czy sprawdzian ustny w przedszkolu to też test?	13
4. Ćwiczenia językowe na lekcji i w sprawdzianach – podobne czy różne?	14
Rozdział 2. RODZAJE SPRAWDZIANÓW I TESTÓW JĘZYKOWYCH	15
1. Podział sprawdzianów. Typologia testów.	15
1.1. Ustne czy pisemne? Podział sprawdzianów i testów ze względu na formę	15
1.2. Mówienie czy gramatyka? Podział sprawdzianów i testów ze względu na przedmiot testowania	15
1.3. Przydział do grupy, klasówka czy egzamin wstępny? Podział sprawdzianów i testów ze względu na ich przeznaczenie	16
2. Sprawdziany i testy biegłości	17
3. Sprawdziany i testy osiągnięć	18
4. Sprawdziany i testy prognostyczne	18
5. Sprawdziany i testy plasujące	20
6. Sprawdziany i testy diagnostyczne	21
Rozdział 3. KRYTERIA POPRAWNOŚCI SPRAWDZIANU I TESTU JĘZYKOWEGO	22
1. Oczekiwania wobec sprawdzianu i testu językowego	22
2. Trafność sprawdzianu i testu	22
3. Rzetelność sprawdzianu i testu	26
4. Praktyczność sprawdzianu i testu	29
5. Wartość dydaktyczna sprawdzianu i testu	30
Rozdział 4. PRZYGOTOWANIE SPRAWDZIANU I TESTU NAUCZYCIELSKIEGO	31
1. Jawne i ukryte cele kontroli	31
2. Co sprawdzać?	32
3. Planowanie sprawdzianu i testu nauczycielskiego	33
4. Budowa ćwiczeń w sprawdzianie i konstrukcja zadań testowych	36
5. Punktacja	37
6. Przeliczanie punktowych wyników testu na oceny	40

CZĘŚĆ II. ELEMENTY JĘZYKA – KONTROLA, OCENA i TESTOWANIE

Uwagi wstępne. Znajomość elementów języka czy rozwój sprawności? Jak to pogodzić?	42
Rozdział 5. KONTROLA I OCENA WYMOWY, RYTMU I INTONACJI	42
1. Czy i co warto sprawdzać?	42
2. Kontrola i ocena wymowy w różnych grupach wieku	44
2.1. Kontrola i ocena umiejętności rozróżniania dźwięków	44
2.1.1. Ćwiczenia kontrolne dla dzieci jeszcze nie czytających i nie piszących (niższe klasy szkoły podstawowej)	44
2.1.2. Ćwiczenia kontrolne dla dzieci już czytających i piszących	46
2.1.3. Ćwiczenia kontrolne dla uczniów starszych	47
2.1.4. Uwagi ogólne o kontroli i ocenie umiejętności rozróżniania dźwięków	48

2.2. Kontrola i ocena poprawności artykulacji	50
2.2.1. Ćwiczenia kontrolne dla dzieci jeszcze nie czytających i nie piszących (niższe klasy szkoły podstawowej)	50
2.2.2. Ćwiczenia kontrolne dla dzieci już czytających i piszących	51
2.2.3. Ćwiczenia kontrolne dla uczniów starszych	52
2.2.4. Uwagi ogólne o kontroli i ocenie umiejętności rozróżniania dźwięków	53
3. Kontrola i ocena intonacji	54
3.1. Sprawdzanie umiejętności rozpoznawania konturu intonacyjnego	54
3.1.1. Kontrola słuchu w nauczaniu dzieci jeszcze nie piszących i nie czytających	54
3.1.2. Kontrola słuchu w nauczaniu dzieci już piszących i czytających	55
3.1.3. Kontrola umiejętności rozróżniania konturów intonacyjnych przez uczniów starszych	56
3.2. Kontrola i ocena umiejętności stosowania prawidłowej intonacji	56
3.2.1. Kontrola intonacji u dzieci	56
3.2.2. Kontrola intonacji u uczniów starszych	57
4. Kontrola i ocena prawidłowego akcentu i rytmu	58
5. Kontrola i ocena pisowni	59
Rozdział 6. KONTROLA I OCENA ZNAJOMOŚCI SŁOWNICTWA	62
1. Podstawowe problemy testowania leksyki	62
2. Kontrola i ocena receptywnej znajomości słownictwa	63
2.1. Kontrola i ocena rozumienia wyrazów przez dzieci	63
2.2. Kontrola i ocena słownictwa receptywnego u uczniów starszych	65
2.3. Uwagi ogólne o kontroli i ocenie rozumienia wyrazów	68
3. Testowanie czynnej znajomości słownictwa	71
3.1. Kontrola i ocena czynnego opanowania słownictwa przez dzieci	71
3.2. Kontrola opanowania leksyki przez uczniów starszych	73
3.3. Uwagi ogólne o testowaniu czynnego opanowania słownictwa	76
Rozdział 7. KONTROLA I OCENA OPANOWANIA GRAMATYKI	77
1. Co testujemy sprawdzając opanowanie gramatyki?	77
2. Kontrola i ocena rozumienia struktur gramatycznych	78
2.1. Dogodne sposoby kontroli	78
2.2. Uwagi ogólne o testowaniu rozumienia struktur gramatycznych	81
3. Kontrola i ocena czynnej znajomości struktur gramatycznych	81
3.1. Dogodne sposoby kontroli	82
3.1.1. Kontrola sprawności wypowiedzi dzieci	82
3.1.2. Technika kontroli poprawności wypowiedzi uczniów starszych	83
3.2. Uwagi ogólne o testowaniu czynnego opanowania struktur gramatycznych	89
CZĘŚĆ III TESTOWANIE SPRAWNOŚCIOWE, INTEGRACYJNE I KOMUNIKACYJNE	
Uwagi wstępne. Jak badać zintegrowane sprawności?	91
Rozdział 8. KONTROLA I OCENA SPRAWNOŚCI ROZUMIENIA ZE SŁUCHU	92
1. Jakie umiejętności składają się na sprawność rozumienia?	92
2. Kontrola i ocena sprawności rozumienia ze słuchu	93
2.1. Sprawdzanie rozumienia ze słuchu u dzieci jeszcze nie czytających i nie piszących	93
2.2. Sprawdzanie rozumienia ze słuchu u dzieci już piszących i czytających oraz u uczniów początkujących	96
2.3. Kontrola rozumienia ze słuchu u uczniów starszych	97
3. Uwagi ogólne o testowaniu sprawności rozumienia ze słuchu	102
Rozdział 9. KONTROLA I OCENA SPRAWNOŚCI MÓWIENIA	103
1. Jakie umiejętności składają się na sprawność mówienia?	103
2. Kontrola i ocena sprawności mówienia	104
2.1. Kontrola i ocena sprawności mówienia u dzieci	104

2.2. Kontrola i ocena sprawności mówienia u uczniów starszych	106
2.3. Ocena i punktacja wypowiedzi ustnej	109
3. Kontrola i ocena komunikatywności wypowiedzi	111
3.1. Badanie zrozumiałości wypowiedzi komunikującej intencję	112
3.2. Badanie komunikatywności dłuższej wypowiedzi ustnej	114
3.3. Badanie komunikatywności jako tempa przekazywania informacji i ich logicznego uporządkowania	116
3.4. Punktacja w sprawdzianach komunikatywności	117
4. Uwagi ogólne o testowaniu sprawności mówienia	
Rozdział 10. KONTROLA I OCENA SPRAWNOŚCI CZYTANIA ZE ZROZUMIENIEM I SZYBKOŚCI CZYTANIA	120
1. Jakie umiejętności składają się na sprawność czytania?	120
2. Kontrola i ocena sprawności czytania ze zrozumieniem	121
2.1. Kontrola i ocena czytania u dzieci – rozumienie poszczególnych zdań	121
2.2. Kontrola i ocena czytania uczniów starszych – rozumienie poszczególnych zdań	123
2.3. Kontrola i ocena czytania u uczniów starszych – rozumienie dłuższych lub trudniejszych tekstów	125
3. Testowanie szybkości czytania	130
4. Uwagi ogólne o testowaniu sprawności czytania ze zrozumieniem	131
Rozdział 11. KONTROLA I OCENA SPRAWNOŚCI PISANIA	133
1. Jakie umiejętności składają się na sprawność pisania?	133
2. Kontrola i ocena sprawności pisania	134
2.1. Sposoby kontroli sprawności pisania u dzieci starszych i uczniów początkujących	134
2.2. Kontrola i ocena sprawności pisania u uczniów starszych lub zaawansowanych	135
3. Punktacja sprawności pisania	140
4. Uwagi ogólne o testowaniu sprawności pisania	141
Rozdział 12. OCENA GLOBALNA – TESTY KOMUNIKACJI, INTEGRACYJNE TESTY BIEGŁOŚCI	142
1. Co to jest testowanie komunikacji językowej i testowanie integracyjne?	142
2. Komu i kiedy przydają się integracyjne testy biegłości?	144
3. Techniki stosowane w testowaniu komunikacji	146
3.1. Techniki lekcyjne przygotowujące ucznia do testowania biegłości	147
3.2. Techniki testowania integracyjnego	149
4. Uwagi ogólne o testowaniu komunikacji językowej	154
Rozdział 13. OCENIANIE BEZ UŻYCIA TESTÓW	155
1. Co to jest ocena alternatywna?	155
2. Ocenywanie poprzez prace projektowe	156
3. Ocenywanie kompetencji interkulturowej	157
4. Europejskie Portfolio Językowe	159
5. Określanie standardów osiągnięć czyli poziomów biegłości	161
5.1. Poziomy biegłości i ich deskryptory w <i>Common European Framework</i> Rady Europy	161
5.2. Standardy osiągnięć i poziomy biegłości w polskich programach nauczania	163
6. Samoocena	166
7. Ocena opisowa	169
BIBLIOGRAFIA	173
ANEKS 1	176
ANEKS 2	179